

Anul V. Aiud, 10 Octombrie 1929.

No

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.

UN NUMĂR 3 LEI.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU.

COLABORATORI:

I. Aldea, Ier. Ciungan, I. Erezu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringenar, A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și partice, 180 lei. Redacția și Administrația la Aiud, strada Unirii 46.

Plata salariilor.

Noi ne-am mai ocupat de chestiunea aceasta importantă. Nu odală am condamnat în coloanele revistei sistemul vechiu și nepractic al plățirii salariilor prin așa zisele „state de plată”, cerând înlocuirea lor prin „carnete de plată”.

În repetite rânduri ne-am plâns apoi de neregulata plățire a acestor salarii, care deși erau scadente la 20 a fiecărei luni, totuși aproape în cele mai multe locuri nu se puteau plăți decât cu întârzieri mari, producând bieților învățători multe pagube și neplăceri.

Astăzi din nou ne ocupăm la acest loc de frunte de această chestiune. La aceasă ne îndeamnă noua deciziune a dlui ministru de finanțe prin care fixează data de zi întâi pentru achitarea salariilor de stat.

Deciziunea aceasta dacă se va traduce în fapt va însemna nu numai un pas spre progres, ci și un real ajutor pentru toți funcționarii deopotrivă.

În toate instituțiile private — și chiar în cele publice din străinătate, — salarizarea se face cu anticipație. Numai la noi, ea se făcea după serviciul prestat,

dece era un avantaj pentru stat, iar nu pentru salariații lui cari trebuiesc protejați.

De câte ori nu ni s'a strâns inima de durere, când vedeam liniți învățători decurând numiți, trimiși la posturi — în locuri necunoscute și străine — fără nici-un ban în pungă.

Ne exprimăm însă temerea, că dată fiind criza financiară de astăzi, decizia sus numită nu se va putea executa la timp. Învățătorii noștri vor umbla cu chitanțele pe la percepții și acestea, în lipsa de numerar, nu le va putea achita decât cu întârzieri foarte mari, ca și până acuma.

Totuși decizia dlui ministru de finanțe ne imbucură, fiindcă din ea reiese intenția cea bună de a se veni într'ajutorul funcționarilor, cari în timpul din urmă sunt mult năpăstuiți.

Se sperăm, că situația încasărilor se va normaliza în curând și atunci decizia din chestiune se va putea executa prompt, spre binele și încurajarea tuturor salariaților statului.

*Rugăm însă pe dnul Ministru de finanțe ca deodată cu această decizie să introducă și **cartetele de plată**, fiindcă e cel mai modern și mai practic sistem de plată a lefurilor funcționarilor.*

Marian Sasu.

Lăcrămioarele . . .

II.

— Da, zise ea — am înțeles totul, dar e mult de atunci, azi sigur nu mi-ai mai repeta acea frază . . . Emil îi luă mânuțele îngrijite, și privind-o cu dragoste zise: „Poate azi nici nu vei vrea să mai asculți. Cuvinte mai dragi vei fi auzit și ori ce îți aș spune poate e prea târziu.

— Dacă ar fi așa cum zici Dta te asigur că nu m'ai vedea în rochița albastră, cu lăcrămioarele în coș, pe care le-am luat azi numai și numai, crezând că ele imi vor aduce fericirea dulce, de-a te mai vedea odată . . .

— Doina dragă, spune-mi adevărat, ai mai gândit la mine ? Credeam că depărtarea și fericirea, mi te vor răpi pentru totdeauna...

— De ce să mint — zise ea, privindu-l cu ochi înlăcrimați — te-am gândit, cum sufletul meu trist știa să gândească ; te-am visat plângând în taină, căci cine merită dorul meu mai mult decât acela, care așa pustie și mâhnită cum eram, a spus că m'ar iubi mai mult ca pe toate femeile zadarnic mă doresc acei, cari mă cunosc de când norocul mă'nconjoară eu iubesc pe acela, care m'a iubit atunci când n'avem decât lăcrămioarele.

— Doină, scumpă Doina, ce ai spus, tu mă iubești și ai venit hotărîtă să mi-o spui aceasta, strigă Emil nebun de fericire și îmbrățișând mijloculul gingaș al florăresei. — Dar eu nu te iubeam, n'am spus ce scumpă mi-ar fi iubirea ochilor tăi albastrii?... Ți-o repet Doina de mii de ori, azi când te rog să nu mai pleci de lângă mine... Dragostea ta sfântă să ardă ca o candelă în noaptea vieții mele... O lasă-mi Doina mie și numai mie' privirea ta dragă, pe care am dorit-o atâta ani... Poate ar mai fis zis ceva, dacă n'ar fi observat în prag pe Dna Voicu și Maria, care de câtea clipe îi priviau înduioșate :

— Mamă dragă, mamă vino și tu, întreb-o pe Doina, dacă primește să fie sora Mariei? Dna Voicu se apropie, cuprinzând cu un braț pe Emil, iar cu celalalt pe Doina, care nu mai așteptă să fie'ntrebată și isbucnind în plâns zise :

Sunt a voastră... Vă iubesc mai mult de cât aş putea spune. Veniți vă rog să'mpărtaşim bucuria această mare bunicii și tatălui meu, care este și al vostru. Maria ieși neobservată... pregăți în curte mașina elegantă, presărata cu lăcrămioare în timp ce mama sărută duios fruntea de zăpadă a copiilor ei fericiți.

Aurora Popa inv.

Buletinul școlii active.

Centru de interes:

Căldura și animalele.

Oaia.

Cl. V—VI—VII.

Observații. Omul a imblânzit oaia după ce a imblânzit cănele. N'avea cu ce o tunde, o tăia și smulgea lâna. Oaia hrănită bine, îngrijită are mai multă lână. Oaie dă anual 1—3 kgr. de lână. Cum diferă în privința cantității așa diferă în privința calității: mai moale, mai aspră, cu firul lung, mai scurt.

Asociații în timp. Omul a cunoscut binefacerea lănei după ce a adunat-o smoc de smoc de pe tufele cu spinii, unde rămânea de pe urma oilor. Firele adunate le-a împletit cum împletesc azi copiii biciul, împletiturile le-a trecut unul pe sub altul construind un brâu cu care și-a strâns pe trup, omul primitiv, blana (în înțelesul de atunci) de urs, care în fugă nu-i lăsa libere mișcărilor și se acăța de crengile arborilor. Brăul a devenit tot mai lat până a primit forma unei haine, care venea bine și ținea minunat de căldură sub blană.

Asociații în spaț. Prin îngrijiri deosebite, prin hrană aleasă, prin adăpost bun de iarnă specia oilor a făcut progrese diferențându-se, formându-se soiuri. Avem în România: oaie *jurcană*, cu lâna aspră, oaie *figaie* cu lâna moale la pipăit, oaie de Basarabia, cu lâna moale ca mătasa.

Românul e nedespărțit de oi. Cioban, păcurar, sunt indelniciri iubite de români. Pe culmea dealurilor, pe platourile munților pășunează din vechimi nepătrunse turme de oi păzite de ciobani cu nedespărțitul fluer la gură ori la șerpar. Alături cânele de pază și măgarul care duce tărhatul.

Tablouri: O stână, oi pe Bucegi, pe Retezat, pe Gâina, Pen-teleu, Ceahlău. (Se vor folosi ilustrații din partea locului și albume geografice).

Tehnologie. Prelucrarea lănei: tunsul, spălatul, scărmanatul, torsul, țesutul, croitul hainelor de lâna. Împletitul și croșetatul. Dela Romani, dela Daci am moștenit meșteșugul.

Lectură: Circulația lănei pe glob (geografie politică). Argentina, Australia, Africa de sud, mari centre de producere a lănei. Vapoarele o transportă în Anglia la fabrici de stofe (stofă englezească).

Lână de *merinos* originar din Spania, firul lung, oile merinos dau la o tunsoare 14 kg. de lâna.

Calcul: Transacțiile unui comerciant cu fabrică de stofe. Socoata rabatului.

Gramatică: Expresii din cercul de interes în vederea scrierii corecte. (Vândut-ai lâna?)

Compuneri. De ce oile iubesc iarba dela deal? Gâlbeaza oilor.

Desemn. Va exprima fiecare elev prin desen cunoștințele primite. Se va face un tablou comun din bucățile lor mai reușite (oricât de primitiv executate au importanța lor).

Colecționare de lâna albă, neagră, aspră, moale, colorată, spălată, nespălată. Așezarea obiectelor în muzeu.

Toma Cocișiu.

Creai școlii active condițiile desvoltării ei integrale.

XIV.

În economia naturii, pretutindenea, la indivizi, ca și la națiuni, se accentuează tot mai mult tendința de realizare a principiului: cu minimum de energie, maximum de rezultat. O cere aceasta activitatea ascunsă din esența firii tuturor lucrurilor și pentru aceea, de realizarea aceluiași principiu, depinde progresul în toate domeniile vieții. Dar, cum găsirea minimumului de energie, ca și întrebuintarea lui, în vederea maximumului de rezultat, nu e posibilă fără cunoștința realității nu e mirare, dacă acolo, unde această cunoștință lipsește rezultatele obținute, nu sunt în proporție cu energia cheltuită. Chiar munca n'ar fi fost proclamată ca sens al vieții, dacă nu s'ar fi putut întemeia pe realitatea ei; cu atât mai puțin reale vor fi foloasele ei, dacă ea nu se va inspira dela realitate.

În școală, munca învățătorului prețuește atât, cât s'a putut el inspira dela realitatea sufletească a copiilor, în toate acțiunile lui și cum cea mai vie expresie a vieții, este munca creatoare, care o intensifică, școala, având datoria de a cultiva și intensifica viața copiilor, va proclama drept cea mai bună metodă de predare a învățământului pe aceea, care poate prileji copilului cât mai multă activitate proprie. Înțelegem o activitate proprie, la care eul să-și găsiască plăcerea, de-a-și forma mereu aptitudini, pe cari să le organizeze în structura, care mai târziu îi va forma personalitatea lui; o activitate în gândire, în simțire, în volițiuni, în care gândirea, simțirea, voința și lucrul mânilor, să coopereze armonic în procesul de împăcare și de înfrățire bună a necesităților și aspirațiilor individului cu necesitățile și aspirațiile societății, o activitate de dreaptă conciliere a tendințelor pedagogiei individualiste cu cele ale pedagogiei sociale, pentruca împreună, într'o acțiune comună să promoveze desvoltarea personalității, care să se poată încadra cât mai bine în lanțul energiilor de transformare a energiei naturii în energii omenești.

Elementele de întreținere a acestei activități, se insumează în factorul înăscut, carele lucrează dinlăuntru în afară, și factorul empiric, care lucrează din afară înlăuntru. Toate schimbările

ce se produc în raportul de influințare dintre acești doi factori, se repercutează asupra dezvoltării individului.

În factorul empiric, învățătorul obținând locul unui fel de-a conduce, operează mereu tot noi și noi schimbări de fecundare a aceluși raport-

În măsura, în care el va reuși să-și armonizeze acțiunile sale cu cele ale factorului înăscut, potrivit necesităților de prezent ale societății, se dezvoltă și individul așteptat.

Cum sufletul copilului — în afară de tonul său general — este mereu schimbător, evolutiv, n'am putea niciodată spune că ceea ce a fost bun pentru el ieri, poate fi bun și astăzi.

Schimbarea lui continuă reclamă și schimbarea procedurilor noastre, pentru a nu pierde legătura cu el. Metoda predării învățământului, constând dintr'o mulțime de acțiuni ale învățătorului asupra actelor sufletești ale copiilor, pentru a le forma mereu sufletul în sensul scopului urmărit, nu va putea fi niciodată și la nici o materie de dinainte implacabil bine precizată, întrucât ea nu poate lua ființă decât din procesul contactului nostru nemijlocit cu copiii, asupra cărora operăm.

O lecțiune „model“, pregătită acasă, un plan de lecțiune scrisă sau imaginată, este atât, planul unei excursiuni, ce voim a face și ale cărei peripeții, cari sunt esențialul vieții excursiunilor, nu pot fi cunoscute înainte. Ori cât de bine pregătită ar fi lecția, cu care mergem la școală, succesul ei rămâne totuși în funcție de măsura deschiderii sufletului copiilor pentru ea, prin potrivirea actelor noastre de desfășurare a ei, necesității de fiecare moment al sufletului lor.

A face o lecție în școală cu copiii, înseamnă a trăi frumos ceva cu ei împreună, a le promova ritmul devenirii lor personale, și nicidecum numai executarea seacă a unui plan de lecțiune.

În compunerea raportului de influințare reciprocă, cu care să se producă vibrația sufletului corespunzătoare gradului necesității de asimilare a lecției, întră ca cel mai esențial element, sugestia. Eficacitatea ei determină succesul lecției. Darului ei sunt a se datoră cele mai frumoase succese în școală. O știm aceasta nu numai pentru că o trăim astăzi cu copiii noștri în școală, ci și fiindcă am trăit-o altădată înșine ca copii, cu profesorii noștri. Cine nu'și mai aduce aminte de cutare profesor, care prin felul lui de-a fi în școală, de-a se ști comporta față de noi, se asigură întotdeauna de cele mai frumoase succese.

(Va urma.)

Sebeșel, la 28 IX. 1929.

Alexandru Duilea
învățător

Societatea de ajutorare în caz de moarte.

No. 6—1929.

Către membrii societății,

Dupăcum s'a comunicat, în acest an avem până astăzi 3 cazuri de moarte: 1. Ion Sava, 2. Teodor Bunea, 3. Cornelia Nariță. Noi am trimis la timpul său tablouri la percepțiile respective ca să încaseze taxele cuvenite. În urma plătirii neregulate a salarelor percepțiile n'au putut încasa dela toți membrii taxele curente; așa că astăzi avem o mulțime de restanțe, din care cauza nu am putut plăti nici astăzi ultimul caz de moarte.

În urma acestora invităm stăruitor pe toți membrii restanțieri ca să-și achite taxele pentruca să nu fim constrânși a aplica strict dispozițiunile Regulamentului, cari prevăd, că dacă nu se achită taxa în cel mult 30 de zile după cazul de moarte ivit, atunci membrul se șterge din sânul societății pierzându-și toate sumele plătite până aci.

Aiud, 10 Octomvrie 1929.

Președinte:
M. Sasu.

Reduceri pentru excursiunile școlare

Direcțiunea generală a căilor ferate aduce la cunostința generală că pentru excursiile și coloniile școlare, se acordă o reducere de 50 la sută din taxele tarifare.

De această reducere vor beneficia numai grupurile de cel puțin cinci studenți, elevi sau cercetași români sau străini.

Pentru fiecare grup de cinci studenți, elevi sau cercetași, se va admite câte un conducător care va beneficia de aceeași reducere.

Această reducere se va acorda pe baza certificatelor cu reducere pentru excursii emise de direcția Exploatării. Serviciul M. 6. care se va elibera în urma recomandărei ministerului respectiv.

ȘTIRI.

Redacția și Administrația revistei noastre a rămas provizor în Aiud, strada Unirii No. 46. Pe această adresă să ni-se trimită corespondența.

* În semn de doliu al fărîi pentru încetarea din viață — 7 l. c. — a mult regretatului Regent Gh. Buzdugan — în ziua de 9 Oct. a. c. toate școlile își vor suspenda cursurile.

* Din cauza mutării biroului Revizoratului la Alba Iulia, întocmirea statelor pe luna Octomvrie se face cu oarecare întârziere.

* Dș. inv. Elena Cioara din Bucium Montari s'a căsătorit cu dl. Crișan Dumitru inv. în Corna. Felicitările noastre.

* La sfârșitul lunei Sept. a. c. a încetat din viața Maria Hăteganu, inv. în Necrileşti. Odichnească în pacă.

**„Cooperativa Învățătorilor din județul Alba” AIUD.
 Librărie, Papetărire și Manufactură.**

Domnule Director ! Învățător !

Având în vedere începerea anului școlar cu onoare Vă atragem atențiunea asupra secției noastre de librărie, care este cea mai bine asortată cu *toate manualele de învățământ* și rechizitele de școală, — birou și imprimate școlare.

Cumpărând direct dela editurile și fatricele cele mai însemnate, cantități foarte mari de tot soiul de caete, rechizite școlare și de birou, ne aflăm în plăcuta situație de a Vă vinde calități mult superioare, cu prețuri mai eftine ca ori unde.

Nu cumpărați deci de ori unde calități inferioare cu prețuri mari !

Cereți dela noi cu toată încrederea orice articol apărținător secției de librărie și pelângă, că veți fi servit prompt *spriginiți și comerțul Român și Instituția care este și a D'Voastră.*

Orice marfă ce nu Vă corespunde o primim înapoi !

La cărți și rechisite școlare cumpărate contra plată sau ramburs, Vă acordăm 10% reducere !

Vă atragem atențiunea în special asupra caetelor noastre, cari au o execuție foarte frumoasă ca exterior, cu copertă groasă și cu foi din hârtie velină, în toate filagele începând cu 6, 8, 10. etc. în toate liniaturile ; dictando, caligrafie, aritmetică și albe cu prețurile începând dela Lei 1, 2, 3 etc.

Iată tabloul sumar al manualelor aflătoare în depozitul nostru :

1. **Abecedare :** Dr. Stroia — Crișan și soții ; Petrescu — Dan ; Stan — Ciorănescu ; Dulfu — Cristescu ; Chelaru — Ghiață ; Nisipeanu.

2. **Cărți de cetire pentru cl. II—VII :** Petrescu — Dan ; Dulfu Chelaru ; Sadoveanu — Stan.

3. **Gramatici :** Petrescu — Dan ; Spulbereanu ; Gărboviceanu — Chelaru.

4. **Aritmetici :** Petrescu — Dan ; Dulfu, Biciulescu ; Spulbereanu.

5. **Geografii :** M. Sasu (Geogr. jud. Alba) ; Petrescu — Dan ; Dulfu — Cristescu ; Costescu — Stoinescu.

La cerere putem servi și cu manuale de alți autori.

Rugându-Vă pentru sprijinul prin Onoratele D'Voastre comande, Vă asigurăm, că le vom efectua spre deplină mulțumire.

Vă salutăm cu toată stima.

Cooperativa Învățătorilor
 AIUD.